



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สำหรับในบทนี้ ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลของการวิจัย การอภิปรายผลของการวิจัย และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะขอเสนอต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องการ เข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิม ศึกษาเฉพาะกรณีใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย เพื่อต้องการทราบการเข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมือง ของผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิม โดยมีสมมติฐานของการศึกษาวิจัยดังนี้คือ

1. ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอายุมากจะ เข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอายุน้อย
2. ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่รายได้สูงจะ เข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีรายได้ต่ำ
3. ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ใน เขต เมือง จะ เข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่นอก เขต เมือง
4. ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาสูง จะ เข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาต่ำ
5. ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอาชีพ เป็นนักธุรกิจจะ เข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอาชีพอื่น
6. ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่ดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านมานาน จะ เข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่ดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านมาน้อยกว่า

7. ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความรู้ทางการ เมืองในระดับสูง จะ เข้ามามีส่วนร่วมทาง การ เมือง มากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความรู้ทางการ เมืองต่ำ

8. ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความสำนึกทางการ เมืองระดับสูง จะ เข้ามามีส่วนร่วมทาง การ เมือง มากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความสำนึกทางการ เมืองต่ำ

จากการศึกษาวิจัยปรากฏผลดังนี้คือ

อายุกับการ เข้ามามีส่วนร่วมทางการ เมือง

ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอายุมากจะ เข้ามามีส่วนร่วมทางการ เมือง มากกว่าผู้นำท้องถิ่น ไทยมุสลิมที่มีอายุน้อย แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการ เข้ามามี ส่วนร่วมทางการ เมืองทั้ง 8 รูปแบบแล้ว จะปรากฏว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอายุมากจะ เข้ามามี ส่วนร่วมทางการ เมืองมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอายุน้อยเพียง 3 รูปแบบ คือ การติดตาม ข่าวสารการเมือง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ และการนั่งเฉยทางการเมือง ส่วนอีก 5 รูปแบบ คือ การลงคะแนน เสียง เลือกตั้งการยุ่ง เกี่ยวกับกิจกรรม เกี่ยวกับพรรคการเมืองและการ หาเสียงเลือกตั้ง การประท้วง การเข้าสังกัดกลุ่ม เพื่อมีบทบาทในทางการ เมืองหรือบทบาทอื่น และการ เป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอายุน้อยจะ เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอายุมาก

การศึกษากับการ เข้ามามีส่วนร่วมทางการ เมือง

ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาสูง จะ เข้ามามีส่วนร่วมทางการ เมืองมากกว่าผู้นำ ท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาต่ำ แต่เมื่อมาพิจารณาการศึกษากับการ เข้ามามีส่วนร่วมทางการ เมือง ทั้ง 8 รูปแบบแล้วพบว่า มี 5 รูปแบบ ที่ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาสูง จะ เข้ามามีส่วนร่วม ทางการเมืองมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาต่ำ คือการลงคะแนน เสียง เลือกตั้ง การ ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรม เกี่ยวกับพรรคการเมืองและการหาเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารการ เมือง การเข้าสังกัดกลุ่ม เพื่อมีบทบาทในทางการ เมืองหรือบทบาทอื่น และการ เป็นผู้สื่อข่าวสาร ทางการเมือง ส่วนอีก 3 รูปแบบ ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาสูงจะ เข้ามามีส่วนร่วมน้อยกว่า

ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาต่ำ คือ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การประท้วง และการนิ่งเฉยทางการเมือง

รายได้กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีรายได้สูงจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีรายได้ต่ำ แต่เมื่อพิจารณารายได้กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้ง 8 รูปแบบแล้ว ปรากฏว่ามี 6 รูปแบบ ที่ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีรายได้สูง จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีรายได้ต่ำ คือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการหาเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารการเมือง การประท้วง การเข้าสังกัดกลุ่มเพื่อมีบทบาทในทางการเมืองหรือบทบาทอื่น และการเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง ส่วนอีก 2 รูปแบบ คือ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ และการนิ่งเฉยทางการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีรายได้สูง จะเข้ามีส่วนร่วมน้อยกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีรายได้ต่ำ

ที่อยู่อาศัยกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ใน เขต เมืองและนอก เขต เมือง จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาที่อยู่อาศัยกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้ง 8 รูปแบบแล้ว จะพบว่า มีการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง 2 รูปแบบ ที่ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ใน เขต เมือง เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่นอก เขต เมืองคือ การเข้าสังกัดกลุ่มเพื่อมีบทบาทในทางการเมืองหรือบทบาทอื่น การเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมืองมี 4 รูปแบบ ที่ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่นอก เขต เมือง เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ใน เขต เมือง คือ การยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการหาเสียงเลือกตั้ง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การประท้วง และการนิ่งเฉยทางการเมือง ส่วนอีก 2 รูปแบบคือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและการติดตามข่าวสารการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ใน เขต เมืองและนอก เขต เมืองจะเข้ามีส่วนร่วมในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

อาชีพกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอาชีพประมง เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอาชีพค้าขาย นักธุรกิจ รับจ้าง และผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอาชีพเกษตรกร จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด แต่เมื่อพิจารณาอาชีพกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้ง 8 รูปแบบ แล้วจะพบว่า มีผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมอาชีพต่างๆ เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองกระจายออกไปดังนี้ 3 รูปแบบที่ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมอาชีพต่างๆ เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมอาชีพอื่น คือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารการเมือง และการประท้วง รูปแบบการยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการหาเสียงเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอาชีพเกษตรกร จะเข้ามีส่วนร่วมมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมอาชีพอื่น รูปแบบการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอาชีพเกษตรกร และรับจ้าง จะเข้ามีส่วนร่วมมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมอาชีพอื่น รูปแบบการเข้าสังกัดกลุ่มเพื่อมิบทยาทาในทางการเมืองหรือบทบาทอื่น และการเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอาชีพประมง จะเข้ามีส่วนร่วมมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมอาชีพอื่น และรูปแบบการนั่งเฉยทางการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีอาชีพเกษตรกรและประมง จะเข้ามีส่วนร่วมมากกว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมอาชีพอื่น

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการศึกษาพบว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน มามากในช่วง 26-40 ปี จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านช่วงกลางๆ ระหว่าง 10-25 ปี และผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านช่วงต่ำกว่า 10 ปี จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด แต่เมื่อพิจารณาระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้ง 8 รูปแบบแล้วพบว่า รูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ และการเข้าสังกัดกลุ่มเพื่อมิบทยาทาในทางการเมืองหรือบทบาทอื่น ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่ดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านช่วงต่ำกว่า 10 ปี จะเข้ามีส่วนร่วมมากที่สุด รูปแบบการติดตามข่าวสารการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทย

มุสลิมที่ดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านช่วง 10-25 ปี จะเข้ามีส่วนร่วมมากที่สุด รูปแบบการยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการหาเสียงเลือกตั้ง และการเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่ดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านช่วง 26-40 ปี จะเข้ามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนอีก 2 รูปแบบ คือ การประท้วงและการนั่งเฉยทางการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกัน จะเข้าไปมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ความรู้ทางการเมืองกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการศึกษาพบว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความรู้ทางการเมืองสูง ส่วนผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความรู้ทางการเมืองในระดับกลาง จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณาความรู้ทางการเมืองกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้ง 8 รูปแบบแล้วปรากฏว่า รูปแบบการยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการหาเสียงเลือกตั้ง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การประท้วง และการเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ จะเข้ามีส่วนร่วมมากที่สุด รูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารการเมือง และการเข้าสังกัดกลุ่มเพื่อมีบทบาทในทางการเมืองหรือบทบาทอื่น ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความรู้ทางการเมืองสูง จะเข้ามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนรูปแบบการนั่งเฉยทางการเมืองนั้น ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความรู้ทางการเมืองแตกต่างกัน จะเข้ามีส่วนร่วมในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

ความสำนึกทางการเมืองกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการศึกษาพบว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความสำนึกทางการเมืองในระดับกลาง จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความสำนึกทางการเมืองในระดับต่ำและระดับสูงตามลำดับ และเมื่อพิจารณาความสำนึกทางการเมืองกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมทั้ง 8 รูปแบบแล้วพบว่า รูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารการเมือง และการเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง ผู้นำท้องถิ่น

ไทยมุสลิมที่มีความสำคัญทางการเมืองในระดับกลาง จะเข้ามีส่วนร่วมมากที่สุด รูปแบบการยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการหาเสียงเลือกตั้ง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ และการเข้าสังกัดกลุ่มเพื่อมีบทบาททางการเมืองหรือบทบาทอื่น ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความสำคัญทางการเมืองในระดับสูง จะเข้ามีส่วนร่วมมากที่สุด รูปแบบการนิ่งเฉยทางการเมือง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความสำคัญทางการเมืองในระดับกลางและระดับสูง จะเข้ามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนรูปแบบของการประท้วง ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีความสำคัญทางการเมืองแตกต่างกันจะเข้ามีส่วนร่วมในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมในรูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจากการศึกษาวิจัยนี้พบว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมจะเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับที่สูงมาก การที่ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมเข้าไปมีส่วนร่วมมากนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมนั้น เป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของทางราชการและเป็นผู้นำของประชาชนในเขตตำบลและหมู่บ้านที่ตนปกครองอยู่ และในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับชาติคือ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นคือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล ฯลฯ ทางราชการโดยกระทรวงมหาดไทยมักจะมึนโยบายให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงมากๆ โดยการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และชักจูงให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียง ซึ่งในการนี้ ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมซึ่งเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน เป็นเจ้าหน้าที่ของทางราชการ ที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ก็จะต้องรับนโยบายจากทางจังหวัดและอำเภอให้มาชักจูงและเชิญชวนให้ประชาชนในเขตที่ตนเองปกครองอยู่ ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมจึงต้องเป็นผู้นำ และเป็นตัวอย่างที่ดีของประชาชนในเขตที่ตนเองรับผิดชอบ โดยไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเมื่อมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น ซึ่งจากสาเหตุนี้อาจจะทำให้การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ของผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมสูงมาก

2. จากการศึกษาวิจัยนี้พบว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการในอัตราที่สูง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิม ซึ่งเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่โดยตรงในการนำขัตทุกขันธ์มาบรรจุให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ ดังนั้นเมื่อประชาชนเดือดร้อน ต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมก็จะต้องทำหน้าที่ในการติดต่อกับหน่วยงานของทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานในระดับอำเภอและระดับจังหวัด หรือแม้กระทั่งกับ ส.ส. เพื่อขอความช่วยเหลือ ซึ่งทำให้ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมจำเป็นต้องไปพบปะและติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของทางราชการอยู่เป็นประจำ ทำให้ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการในอัตราที่สูง

3. จากการศึกษาวิจัยนี้พบว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการเข้าสังกัดกลุ่มเพื่อมีบทบาททางการเมืองหรือบทบาทอื่นในระดับสูง การที่เป็นเช่นนี้น่าจะมาจากกรณีที่ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมซึ่งเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้นำของถิ่น เมื่อมีกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น ทำถนนหนทาง ขุดลอกคูคลอง สร้างที่พักผู้โดยสาร เป็นต้น ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมจะต้องเป็นผู้นำและ เภมที่ประชาชนในเขตที่ตนรับผิดชอบ ทางานที่เป็นสาธารณประโยชน์ดังกล่าว ด้วยเหตุดังกล่าว อาจทำให้การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการเข้าสังกัดกลุ่มเพื่อมีบทบาททางการเมืองหรือบทบาทอื่นสูง

4. จากการศึกษาวิจัยนี้พบว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการประท้วงค่า ที่เป็นเช่นนี้น่าจะมีสาเหตุมาจากผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิม ซึ่งเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน มีสถานภาพเป็นกลไกของรัฐบาล เป็นข้าราชการสังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือกล่าวอีกอย่างก็คือ มีกฎระเบียบของทางราชการครอบอยู่ ดังนั้นเมื่อเกิดความไม่พอใจต่อทางราชการ ทำให้ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมไม่กล้าที่จะประท้วงต่อทางราชการ เพราะกลัวว่าจะผิดระเบียบแบบแผนของทางราชการ ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมเข้ามีส่วนร่วมในการประท้วงในอัตราที่ต่ำ

5. จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาค่ำ จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในบางรูปแบบสูง เช่น รูปแบบของการประท้วง เป็นต้น ที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมที่มีการศึกษาค่ำ ถูกระดมให้เข้าไปมีส่วนร่วมมากกว่าที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ

ข้อ เสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแล้ว ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่ไม่สูงนัก เมื่อเป็นเช่นนี้ รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทย สมควรที่จะมีนโยบายพัฒนาผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิม โดยการให้การศึกษากับผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิม ให้ได้ทราบถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสำคัญและประโยชน์ของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตย การให้การศึกษากับผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยสมควรที่จะจัดในลักษณะของการจัดอบรม โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ในด้านวิทยาการ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมได้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะมีผลช่วยให้ผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และที่สำคัญยิ่งกว่านี้ก็คือนำท้องถิ่นไทยมุสลิมเป็นผู้นำของประชาชนในตำบลและหมู่บ้าน ทั้งยังดำรงตำแหน่งและปฏิบัติงานในองค์กรต่างๆ ทั้งของทางราชการ เช่น สภาตำบล กรรมการหมู่บ้าน และองค์กรที่ไม่ใช่ของทางราชการ เช่น ลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น หากมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง ก็จะสามารถเป็นแกนนำในการถ่ายทอดและชักจูงให้ประชาชนในเขตที่ตนปกครองอยู่ เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาการปกครองในระดับอบประชาธิปไตยของไทย และเมื่อผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิมและประชาชนในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ 5 จังหวัด ได้เข้าใจถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่ถูกต้องแล้ว ก็จะมีความรู้สึกว่าตนเองมีโอกาสเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ ในการปกครองประเทศ ซึ่งจะช่วยลดการเรียกร้องความต้องการโดยวิธีการที่รุนแรง นอกในรูปแบบของคนไทยมุสลิม ซึ่งเท่ากับเป็นการลดปัญหาความมั่นคงใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้